A vásárhelyi tarlón

Ismerkedés finn vendégekkel

Úgy adódott, hogy egy teljes napot tölthettem finnek társaságában. Amióta az egyetemen tanultam, hogy minä olen poika, sinä olet tüttö, azóta várok az alkalomra, hogy legalább egy kézfogás erejéig találkozhassam velük. A vásárra jött *Heikki Loyttyniemi* tanácselnök, a turkui vásár főigazgatója, *Pertti Niinistö* és *Tuomas Kytta* vásárigazgató, valamint *Mirja Sabelli* irodavezető. Tolmácsként kísérte őket *Ildikó Kivilari*, aki született magyar ugyan, de tizenegy éve kint él, kitűnően beszélve már a finn nyelvet, és kitűnően beszélve még a magyart. Kötött a program, külön beszélgetésre most sincs idő, de legalább figyelhetem, mi érdekli őket egyáltalán a mi dolgainkból. Vásári szakember mind, ugyan mit kezdenek majd a téeszekkel? Lesz fagyos hallgatás, udvarias érdeklődés, gondoltam, és majd csak eltelik a nap. Egészen más lett.

Finnek és magyarok a vásárhelyi búzaföldön

A téeszszövetségben találkoztunk, *Molnár Lajos* elnök, *Haskó Pál* titkár és *dr. Felföldi Gábor* jogtanácsos várta a vendégeket. Leültették őket zászlós asztal mögé, kedves köszöntő szavak után mindjárt meg is kezdődött a hivatalos tájékoztató. A vendéglátók ugyan többször mondják, azt szeretnék, ha kötetlen beszélgetés alakulna ki, de ők se nagyon engednek a negyvennyolcból: amit kigondoltak, azt el is mondják. Beleszövődik a tájékoztatóba, hogy mennyi a napsütéses órák száma nálunk, erre kérdeznek rá először: mennyit is tesz az ki napokban számolva? És úgy csodálkoznak, ahogy mi ámulunk, hallván, hogy a sarkkörön túl néha nem is kel föl a Nap, vagy hogy fehérek az éjszakák. Ja, ilyen adottságok mellett könnyű termelni!

Kiderül, a vásár egyik igazgatója, Pertti Niinistö „félállásban" farmer. Van egy kombájnja és négy traktorja, három gyermeke, és hajszál hiján száz hektáron termel Arca színe is árulkodik: valamivel barnább, mint a többieké. Aratás idején fölül a kombájnra és arat. Na, ha lehet, a mai nap folyamán szerzünk neki egy kombájnt.

Átléptük már a fagyos küszöböt, mindenkit érdekel minden, és kérdez azonnal, ha valami eszébe jut. Rágjuk már meg alaposan, mi is a különbség a tsz és az állami gazdaság között! Nagyon figyelnek, hogy egyikben kinevezik a vezetőket, a másikban pedig választják. Egyszer aztán elhangzik a lényeg is: a szövetkezetben a tagságot nem lehet leváltani. Azonnal érti mindenki. Kényes kérdés: öröklődik-e a tagság? Nem öröklődik. És a föld? Az igen, de megváltja a szövetkezet, ha meghal a tag. Bonyolultnak tűnik egy kicsit.

Az jut eszembe most is, hogy tájékoztatni jobban tudunk, mint kérdésre várni. Elmondjuk azonnal, hogy hévízzel fűtjük az üvegházakat, hogy télen is tudunk zöldséget termelni, és a háztájiban lehet akár kétszáz hízó is. Érdekli a vendégeket nagyon, de meg kell állnunk, és tisztáznunk kell igen fontos dolgokat: ha a Napra fordul a napraforgó, hogyan fordulhat elő, hogy este is keletre néz valamennyi. Látták, amikor jöttek, erre magyarázatot kérnek. Lám-lám, őket nagyon érdekli, mert egzotikum, mi meg józerével észre se vesszük, hogy nem forog az állandóan, csak úgy marad, ahogy rátalál a reggel.

Délben már Vásárhelyen vagyunk, a Marx Tsz-ben. Tájékoztatót hallgatunk meg arról, mit termelnek, mennyi az átlagos életkor, hányan végeztek főiskolát, a turkui tanácselnök szépen meg is köszöni a meghívást a farmer-vásárigazgató pedig kérdez: hány a kombájn, hány nap alatt aratják le az ezer hektárt, és mennyi termett az idén? Mennyi? Hetvenkét mázsa egy hektáron? Azt érti, hogy nem mindenütt ennyi, az átlag 6,3 tonna körül van, de hogy lehet 7,2 tonnát termelni? Milyen ország az, ahol így terem a gabona? Kell-e szárítani? Menynyit? Meddig? Hányan dolgoznak télen, hányan nyáron? Hogy mindig ugyanannyian? Számukra furcsa. Bejöhetnek-e a családtagok ebédelni a szövetkezet konyhájára? Jöhetnének, de messze laknak. Hány nő dolgozik, hányan vannak a vezetésben? Van-e verseny, ki kerüljön be a vezetőségbe? Hogyan adja el a termést a szövetkezet? Kertelés nélkül elmondja az elnök, *Brenda Péter*, hogy az ipar igen drágán termel a mezőgazdaságnak, és a gabona fölvásárlási ára csak fele a világpiacinak. Azt is, hogy tíz évvel ezelőtt még ráfizetéssel hizlalták a disznót, aztán annyira megszigorodtak a követelmények, hogy tizenhárom százalékos lett a nyereség. Egy csomó szigorítás egész sor belső tartalékot tárt föl.

Most megint olyan szám következik, ami megingatja egy kicsit az előzetes elképzeléseket: 150 munkanap a kötelező a szövetkezetben. És a többi? Marad a háztájira. Tehát akkor ez egy felemás szövetkezet? Nem felemás, hanem ez az egyenes út. A szövetkezet hagyja az embereit otthon is dolgozni, sőt segíti őket. Ad hozzá takarmányt, ha állatot tartanak, és eladja a zöldséget akkor is, ha otthon termett. Farmerunk nagyon figyel: aki nem arat, most is üdülhet. A nyári munka kellős közepén, a Balaton mellett is, családostól.

Menet közben csatlakozik hozzánk *Papp Gyula*, a szegedi tanács elnöke. Régi ismerősként köszöntik egymást, és kicsit se csodálkoznak rajta, hogy termelési kérdésekben is járatos. Ahogy mi se csodálkozunk rajta, hogy az ő elnökük tudja, hány hektáron gazdálkodik a vásárigazgató. Megyünk az aratókhoz, ma még jókor jöttünk, de holnap már elkéstünk volna: a tizenkettedik napon befejezik az aratást. Szép a búza, és bőven terem. Hamar egy kombájnt, hadd kerüljön rajta egyet a farmer! Megy is azonnal, és nagyon figyel. A földön maradók pedig megállnak a tábla végében, morzsolgatják a kalászt, és ropogtatják a szemet a foguk között. Úgy látszik, máshol is ugyanúgy ellenőrzik a minőséget, mint nálunk. És azzal búcsúzunk, hogy rokonok vagyunk.

Horváth Dezső

Elutazott az odesszai küldöttség

A delegáció vezetőjének nyilatkozata

A Szeged szovjet testvérvárosából, Odesszából, a hős városból érkezett pártküldöttség, amely múlt csütörtök óta tartózkodott Szegeden *Vagyim Ivanovics Gyemigyuknak*, a városi pártbizottság másodtitkárának vezetésével, tegnap, hétfőn délelőtt a Hódgép kiskundorozsmai üzemegységében tett látogatást, majd a Kenderfonó és Szövőipari Vállalat újszegedi gyárát kereste fel, ahol a vendégeket *Tóth László* vezérigazgató tájékoztatta a nagyvállalat munkájáról. Külön is szó volt arról, hogy a szegedi cég és az odesszai testvérvállalatok milyen jó kapcsolatokat ápolnak. A textiliparban dolgozó brigádok évente találkoznak, s rendszeresen kicserélik tapasztalataikat.

A delegáció vezetőjét tegnap délután búcsúlátogatáson fogadta a szegedi városi pártbizottságon *Török József* első titkár, *dr. Székely Sándor* és *Oláh Miklós* titkárok. Értékelték a látogatás tapasztalatait, majd szívélyes búcsút vettek a testvérvárost októberben szegedi delegáció keresi majd föl. A találkozó után a delegáció vezetője interjút adott lapunknak.

*

— Kérjük, hogy összegezze ötnapos szegedi látogatásának tapasztalatait.

— Boldog vagyok — mondta Vagyim Ivanovics Gyemigyuk —, hogy nekem volt szerencsém itt képviselni Odesszát ezekben a napokban. Elmondhatom, hogy a lehető legszebb és legjobb emlékképeket viszem magammal a Feketetenger partjára. Az első perctől fogva megragadott az a tisztelet, gondosság és figyelmesség, amellyel itteni elvtársaim körülvettek. Szeretném megköszönni mind a megyei, mind a városi pártbizottság első titkárának és apparátusának, hogy meglátogatták kiállítási csarnokunkat, s elismeréssel szóltak azon törekvéseinkről, hogy Odesszában igyekszünk évről évre magasabb műszaki színvonalú közszükségleti cikkeket előállítani.

— Ön több szegedi vezetővel tárgyalt...

— Kétszer is találkoztam Török József elvtárssal, a szegedi városi pártbizottság első titkárával, akivel a testvérvárosi és a két pártbizottság közötti kapcsolatok továbbfejlesztésének lehetőségeiről beszélgettünk baráti, elvtársi légkörben. Hasznosnak ítéltem meg azt az eszmecserét is, amelyet Papp Gyulával, a szegedi tanács elnökével folytattam. Az a meggyőződésem, hogy azonos célokért dolgozunk, s ez a találkozó is segített ahhoz, hogy ezekhez a célokhoz közelebb is kerülhessünk.

— Milyen személyes benyomásokat gyűjtött?

— Megismerkedhettem egy sor ipari üzem, és egy mezőgazdasági termelőszövetkezet munkájával. Azt tapasztaltam, hogy a magyar gazdasági egységek élén olyan vezetők állnak, akik igyekeznek mindent megtenni azért, hogy a magyar nép boldoguljon, meg tudja valósítani mindazt, amit az Önök kommunista pártjának legutóbbi kongresszusa célul tűzött ki, ami valóban előbbre viszi a szocializmus ügyét Magyarországon. Igen nagyra értékelem azt, hogy a szegedi és az odesszai vállalatok kisebb kollektívái is igen gyümölcsöző, baráti kapcsolatokat ápolnak. Tanulni mindig lehet és mindig kell is egymástól.

— Úgy tudjuk, most jár először Szegeden.

— Valóban így van, de otthon éreztem magam, hiszen Szeged városképe, jellege, hangulata az én városomra emlékeztet. Nagyon remélem, hogy szegedi elvtársaink is ugyanígy otthon érzik majd magukat nálunk, mint mi itt, s ugyanolyan sikeresnek értékelik majd ottani munkalátogatásukat, mint a mi delegációnk, az itt töltött napokat.

A biztosító mérlege

A lakosság az év első felében a tervezettnél több, összesen 144 170 biztosítást kötött. A károkra a vártnál magasabb összeget fizettek ki — ez derül ki az Állami Biztosító jelentéséből.

Lakásbiztosítási szerződést 45 ezren kötöttek, így ma már több mint hárommillió biztosított otthon van az országban. A Casco biztosítások száma az első félévben megkötött 38 ezer szerződéssel együtt már több mint 720 ezer; a magánszemélyautó-tulajdonosok csaknem 60 százaléka rendelkezik Cascóval. Számottevően gyarapodtak a magánvállalkozók vagyonbiztosítási szerződései, jelenleg csaknem 45 ezer kisiparosnak és kiskereskedőnek van már ilyen biztosítása.

Az idén április 1-től bevezetett — a korábbiaknál több szolgáltatást nyújtó — havi 150 forintos díjú CSÉB biztosításra 15 700-an tartottak eddig igényt, velük együtt ma már több mint 3,6 millióan rendelkeznek CSÉB-bel. Életbiztosítása több mint 450 ezer embernek van, közülük 150 ezren az év első hat hónapjában kötötték meg a szerződést. Az ország lakosságának jelenleg mintegy 75 százaléka rendelkezik valamilyen önkéntes, határozatlan időre szóló biztosítási szerződéssel.

A lakosság biztosításaira az első félévben csaknem 2 milliárd forint kártérítést fizetett a biztosító, 22 százalékkal többet, mint tavaly az első hat hónapban. A kártérítés mintegy 40 százalékát élet-, 30 százalékát baleset- és betegségbiztosításokra, a többit vagyoni károkra fizették ki. Ez utóbbiak listáján változatlanul vezetnek a gépjármű-balesetből eredő vagyonkárok, ezt követik a jég- és vihar-, valamint a tűzkárok.

A kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás 1982. július 1-től ingyenes, a kártérítés azonban változatlanul jár a balesetben vétlen autósoknak. Erre az év első felében 720 millió forintot fizetett ki a biztosító, 20 százalékkal többet, mint az elmúlt év azonos időszakában.

Az ország több mint 1600 mezőgazdasági nagyüzemének többsége a korábbi évekhez hasonlóan az idén is kötött biztosítást. Az első félévben a tavalyihoz hasonlóan mintegy 660 millió forint kártérítést kaptak a mezőgazdasági nagyüzemek. A legtöbb kárt a tavaszi és a nyár eleji jégverések, viharok okozták.

Csaknem valamennyi iparvállalat és szövetkezet rendelkezik biztosítással. Az első félévben a részükre kifizetett 450 millió forint kártérítés 24 százalékkal több volt mint a múlt év azonos időszakában. A legnagyobb hányadot tűzkárokra fizette a biztosító. (MTI)

Olcsó személyi számítógép

Az eddig legolcsóbb hazai személyi kisszámítógép sorozatgyártását kezdték meg a sárisápi Új Élet Termelőszövetkezetben. A *Primo* elnevezésű újdonság több típusa készül, *az egyszerűbb gép ára 11 500 forint, s a nagyobb* — 64 ezer információegység tárolására képes — *gépé sem haladja meg a 20 ezer forintot.* A basic programnyelven programoztatható számítógépek „tudása" megegyezik a hasonló nagyságú külföldi mini komputerekével. Csatlakoztathatók magnókhoz és bármilyen típusú televíziós készülékekhez is; monitorukon képes, grafikus ábrák jeleníthetők meg. A berendezés klaviatúrája nem tartalmaz mechanikus alkatrészeket, tehát a kezelőegység élettartama igen nagy. A Primo első példányait különböző helyeken — főleg iskolákban — tesztelték, s kitűnő bizonyítványt állítottak ki róla.

Az új személyi számítógép egy gazdasági társulás terméke: az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet, a sárisápi Új Élet Tsz, és az Elektromodul társult kifejlesztésére, gyártására és árusítására. A sárisápi termelőszövetkezet — ahol már eddig is gyártottak számítógépeket — Csolnokon épített egy új üzemcsarnokot, ahol kizárólag a Primót készítik. Az év végéig háromezer darabot gyártanak belőle, és jövőre az igényeknek megfelelően növelik a termelést. Az Elektromodul gondoskodik az alkatrészekről, és a hazai forgalmazáson kívül a későbbiekben exportálja is az új terméket. A Gelka felkészült a Primo javítására. (MTI)

Megújuló munkaverseny

A piac igényei szerint

A Taurus Gumiipari Vállalat szegedi gyárának dolgozói is csatlakoztak a felszabadulási évforduló és a pártkongresszus tiszteletére kezdődött *munkaversenyhez.* A felajánlások megtétele előtt elemezték a piaci helyzetet. A zömében exportra termelő gyár munkáját ugyanis döntő mértékben befolyásolják az érkező megrendelések, amelyek általában rövid határidőt szabnak, ugyanakkor a piacok megtartása érdekében kiváló minőséget kell garantálniuk a gumigyáriaknak. Ezért elhatározták, hogy *munkaverseny-feladataikat mindig csak egy negyedévre, a piaci igények ismeretében, szigorú realitásokat szem előtt tartva határozzák meg.*

1984 harmadik negyedévében például a melyfúrótömlő és hevederüzem a tervezetthez képest 10, a hidraulikatömlőt gyártó üzem húsz százalékkal termel többet. Az értéknövekedés mellett minden dolgozó kollektíva vállalta, hogy megőrzi, sőt *javítja a minőség korábbi magas színvonalát.* Sok tőkés importanyagot használ a gumiipar, ezekkel is takarékosabban bánnak. Általában: az *anyag- és energiatakarékosság* minden brigádnak üzemnek, minden egyes dolgozónak állandó feladata.

A gumigyárban a nem termelő területeken is dolgoznak szocialista brigádok. Ezek olyan felajánlást tettek, hogy *műszaki fejlesztéssel biztosítják a tőkés importanyagok helyettesítését,* úgy, hogy közben nem romolhat az áru minősége.

Nemcsak gazdasági vállalásokat tettek a Taurus brigádjai. *A gyár Program szocialista brigádjának tagjai az ország felszabadulásának 40. évfordulója alkalmából a város történelmi eseményeinek megismerésére, megismertetésére hívja föl a szegedi kollektívákat.* Az erről szóló felhívásukat a közeljövőben juttatják el a város szocialista dolgozó kollektíváihoz.

Hazaérkezett Lódzból a megyei pártküldöttség

Tegnap, hétfőn, a késő esti órákban hazaérkezett Lódzból a Csongrád megyei pártküldöttség, mely a LEMP lódzi bizottsága meghívásának eleget téve, a testvérmegyei kapcsolatok keretében *Gyárfás Mihály*, a megyei pártbizottság titkárának vezetésével részt vett a népi Lengyelország megszületésének 40. évfordulóján rendezett ünnepségeken.

A pártküldöttség tagja volt: *Szabó Jánosné*, a megyei tanács elnökhelyettese, *Judik István*, olajipari munkás, a megyei párt-végrehajtóbizottság tagja és *dr. Szalontai József*, a hódmezővásárhelyi városi pártbizottság első titkára.